

De grote brand

Grote branden, waarbij hele dorpen en steden in vlammen opgingen, komen in de geschiedenis veelvuldig voor. Ook Varsseveld werd getroffen. Op 14 september 1723 vierden de meeste inwoners van het dorp het steenfeest op het erve Nibbelink, (hier dus) zo'n 20 minuten gaans ten zuidwesten van het dorp, dat juist uit een brand was herrezen. Eén van de weinigen die in Varsseveld was achtergebleven was de smid, die geen uitnodiging had gekregen voor het feest.

Of het uit boosheid was, weten wij niet maar kennelijk trok de man nog eens extra hard aan de blaasbalg, waardoor een regen van vonken door de eenvoudige schoorsteen ontsnapte en op het met stro of plaggen gedekte dak belandde. Even later brandde zijn huis en bijna op hetzelfde moment stonden de naburige huizen in lichterlaaie. Er was geen redden meer aan. Toen de avond viel was het centrum van Varsseveld veranderd in een smeulende zwarte vlakte. Zelfs de kerk was zwaar gehavend.

De oude dominee Beckink nam de schade op: 65.000 gulden, waarbij de schade aan de kerk nog niet eens was meegeteld. Een enorm bedrag voor die tijd. Al snel werden vanuit Varsseveld en omliggende plaatsen grote collectereizen ondernomen. Onder meer de dominees Staring uit Gendringen en Schoenmaker uit Winterswijk gingen gezamenlijk met diverse Varsseveldse diakens letterlijk 'op stap' om de gelden voor de wederopbouw bijeen te brengen. Een kleine greep uit de donaties die het dorp mocht ontvangen: Eibergen bracht in totaal 195 gulden bijeen, Bredevoort 100 gulden, Neede 130, Aalten 127, Rotterdam 421, Haarlem 985 en Amsterdam maar liefst 2210 gulden en 11 stuiver.

Kennelijk was de ramp in het hele land bekend geworden. Binnen korte tijd was maar liefst 12.355 gulden bijeen gebracht en kon men met de wederopbouw beginnen. Toch zou het nog tot 1728 duren voordat de kerk weer in gebruik genomen kon worden. Het laat een beetje zien hoe groot de omvang was van de ramp die het dorp in september 1723 trof.

Bert Scheuter